

Letiště na severu

Stát chrání své ruzyňské letiště před privátní konkurencí, říká ředitel Letiště Vodochody Martin Kačur.

BYZNYS
str. 5

ROZHOVOR
str. 10–11

Noví lidé v ČNB

V bankovní radě ČNB zasednou nově Vojtěch Benda a Tomáš Nidetzký. Oba jsou bývalí kolegové Jiřího Rusnoka, kandidáta na budoucího šefa ČNB.

UDÁLOSTI
str. 2

→ CZK/EUR • 27,020/0,000 Kč → CZK/USD • 23,859/–0,049 Kč → PX • 882,66/+1,01% → EURO STOXX 50 • 2951,39/–0,18% → ZLATO • 1275,40 \$/+0,13%

KOMENTÁŘ: ZEMAN MÍRNÍ SVŮJ BOJ PROTI ČNB / str. 12

Krátce

MMF: Česká ekonomika poroste o 2,2 procenta

Analytici MMF odhadují zpomalení letošního růstu české ekonomiky na 2,2 procenta oproti loňským 4,3 procenta. Zdůvodňují to pomalým rozjezdem investic financovaných z fondů EU. **str. 3**

Plocha chmelnic je na šestiletém rekordu

Negativní trend poklesu plochy osázené chmelem je, zdá se, definitivně pryč. Plocha chmelnic v Česku dosáhla 4783 hektarů, což je nejvíce za šest let. **str. 5**

Západ Gazprom neuživí

Ruský Gazprom už vydělává na vývozu plynu do západní Evropy stejně jako na prodeji v Rusku, kde koncovou cenu reguluje stát a je čtyřikrát nižší, než kolik platí Evropané. **str. 6**

Litevci si vyvzdorovali levnější potraviny

Významná část Litevců tři dny bojkotovala nákupy v supermarketech kvůli zvýšení cen potravin. Většina řetězců reagovala velkými slevami. **str. 8**

twitter.com/e15news

JÁN SIMKANIČ:

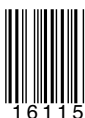
Schopností naprosto nepravděpodobného výskytu Ověčáků stále více připomíná Forresta Gumpu.

Pražská móda: demolice

Rekonstrukce, ale také demolice starších domů a jejich náhrada novými – to je současná strategie řady pražských developerů. Reagují tak na **kritický nedostatek pozemků** na dosah centra Prahy, zvláště pro velké kancelářské budovy, i na stále marnější čekání na nový územní plán metropole. **V Praze tím přibývá i domů, které byly přebudovány na kanceláře a dnes se mění zpět na byty.** U přestaveb developery láká také snazší cesta k nezbytným razítkům. **BYZNYS / str. 4**

Foto profilmedia.cz

9 771803 454307 16115

Zápisník
Jaroslava Bukovského

Čínský zásek

Akcionářům Applu ještě neroztál zmrzlý úsměv na tváři po oznámení nepodařeného byznysu z počátku roku a už se nabízí jisté vysvětlení. Důvod historicky prvního poklesu prodejů iPhoneů mohl být zcela prozaický: nebylo co prodávat. Ne snad že by Česko aspirovalo na klíčový jablečný trh, pokud by ale měly být domácí lučiny a háje symbolem toho, co se s nabídkou kultovních telefonů děje ve zbytku světa, nebylo by takové vysvětlení od věci. „Na objednávku, termín upřesníme,“ obdobné fráze nabízí přinejmenším zájemcům o kompaktní novinku SE i věhlasná jména českého on-line byznysu. Model přitom spatřil světlo světa už letos v březnu. Buď se v čínské fabrice cosi zaseklo, anebo Apple ukazuje Praze ten nejméně vhodný z prstů na ruce.

Na hypotézu o čínském záseku by ukazovala poslední zpráva tamních statistiků. Alespoň podle stranického plátku People's Daily letos v prvním kvartálu držel skomírající čínský růst nad vodou spotřebitel. Z nejpomalejšího boomu hospodářství za posledních sedm let prý vygeneroval 85 procent. Největší brzdou pak byl zahraniční obchod. Čínská ekonomika tak bortí hlavní stereotypy, jež se o světové fabrice za Velkou zdí vžily v posledních desetiletích. Lze jen doufat, že tamní spotřebitel, jenž loni mylně sázel na akcie, tedy čínský boom, nepřehodnotí názor i na své útraty, tedy svůj osobní boom. Vyrobit čínský růst by pak už zvládla jen statistická kreativita.

Protagonisté dne

Dagmar MÁCHOVÁ
STÁTNÍ ZÁSTUPKYNĚ

V souvislosti s kauzou vynášení informací jí byly odebrány všechny trestní případy. Místo toho teď působí v netrestním úseku.

str. 2

Alexej MILLER
VÝKONNÝ ŠÉF GAZPROMU

Zlatý byznys ruského obra chřadne. Kvůli zlevňování plynu a pomalému snižování nákladů Gazprom vyváží do Evropy s minimálním ziskem.

str. 6

Tim COOK
ŠÉF APPLU

Akcie firmy jdou dolů, ale věří jim miliardář Warren Buffett. Za první čtvrtletí jich nakoupil za více než miliardu dolarů, a to vůbec poprvé.

str. 6

Noví členové bankovní rady ČNB nahrávají Rusnokovi

■ Vojtěch Benda a Tomáš Nidetzky vystřídají Miroslava Singera a Kamila Janáčka.

Jaroslav Bukovský

Od července zasednou v bankovní radě centrální banky dva noví členové. Vojtěch Benda i Tomáš Nidetzky jsou bývalými kolegy Jiřího Rusnoka z jeho někdejšího angažmá v bance ING. Právě s Rusnokem se přitom počítá jako s hlavním kandidátem na budoucího guvernéra ČNB.

Oba nové členy podle pondělní twitterové zprávy mluvčího Hradu Jiřího Ovčáčka jmenuje prezident Miloš Zeman dnes odpoledne. Prudký obrát v politice centrální banky by neměl hrozit.

„Domníváme se, že dva noví členové bankovní rady nezpůsobí zásadní změnu v současné měnové politice ČNB. Opuštění od kurzového závazku banky očekáváme i nadále v první polovině příštího roku,“ uvedla analytička Raiffeisenbank Da-

niela Milučká. Benda s Nidetzky nahradí dosavadního guvernéra ČNB Miroslava Singera a člena bankovní rady Kamila Janáčka. Těm končí funkční období na konci června.

Volba podle pozorovatelů podstatně posílí Rusnokovu pozici v případě jeho jmenování do čela ČNB. „Jmenování obou nových členů bankovní rady je velkým diplomatickým úspěchem předpokládaného budoucího guvernéra Rusnoka,“

Volba dvou nových členů bankovní rady podle pozorovatelů podstatně posílí Rusnokovu pozici v případě jeho jmenování do čela ČNB.

uvádí ekonom Komerční banky David Kocourek. S Bendou by podle něho získal loajálního spolupracovníka s obdobnými ekonomickými názory i pohledem na fungování

ČNB. „Velmi pravděpodobně spolu budou tvořit pevný hlasovací blok v bankovní radě,“ dodává Kocourek. Nidetzky podle Kocourka zase posílí roli banky tváří v tvář nové regulaci.

Benda působil od jmenování Rusnoka do bankovní rady jako jeho poradce. Oba se znají ještě z působení ve finanční skupině ING, kde Rusnok působil jako

Kariérní milníky nových tváří ČNB

Vojtěch Benda

- analytik a ekonom ČNB
- hlavní ekonom ING
- hlavní ekonom BH Securities
- poradce člena bankovní rady ČNB Jiřího Rusnoka

Tomáš Nidetzky

- šéf retailových služeb ING
- řízení interní distribuce v ČSOB pojišťovně
- v čele penzijního fondu České spořitelny
- člen představenstva NN Penzijní společnosti

šéf pojišťovací části pobočky ING a Benda jako ekonom. Nidetzky pak v ING řídil služby pro drobné klienty. Benda patřil podle pozorovatelů ke kritikům kurzového závazku centrální banky, Nidetzkyho názory nejsou veřejně známy. Nového guvernéra ČNB by měl prezident Zeman jmenovat 25. května.

Více E15.cz NÁZORY str. 12

Máchová nesmí řešit trestní kauzy

Státní zástupkyni Dagmar Máchové byly v souvislosti s vyšetřováním případu vynášení informací odebrány všechny trestní případy. Informaci deníku aktuálně.cz potvrdila mluvčí městského státního zastupitelství Štěpánka Zenklová.

V kauze byli ve čtvrtek obviněni tři muži ze zneužití pravomoci a přijetí úplatku. Obvinění souvisí s neoprávněným předáváním informací z trestních řízení a uzavřených systémů

bezpečnostních složek. „Mohu potvrdit, že po dohodě byla paní Máchová převedena na netrestní úsek státního zastupitelství,“ uvedla Zenklová. Podle ní tak vedení reagovalo na informace, které státnímu zastupitelství jako zaměstnavateli poskytla policie. „K jejich obsahu se ale vyjadřovat nebudeme,“ dodala Zenklová. Máchová nebude případy řešit ani u soudu, na starost je dostanou jiní státní zástupci.

Protimafiánský útvar ve středu po tříletém vyšetřování zadržel několik lidí, mezi nimi současně i bývalé policisty. Následně obvinil tři lidi, podle médií jsou to detektiv protikorupčního útvaru Radek Holub, bývalý policista Igor Gáborík a středočeský celník Pavel Šíma. V sobotu poslal soud dva muže do vazby, třetí je vyšetřován na svobodě. Kancelář Máchové prohledal ÚOOZ ve čtvrtek. /čtk/

Více E15.cz

U KARTOGRAFŮ

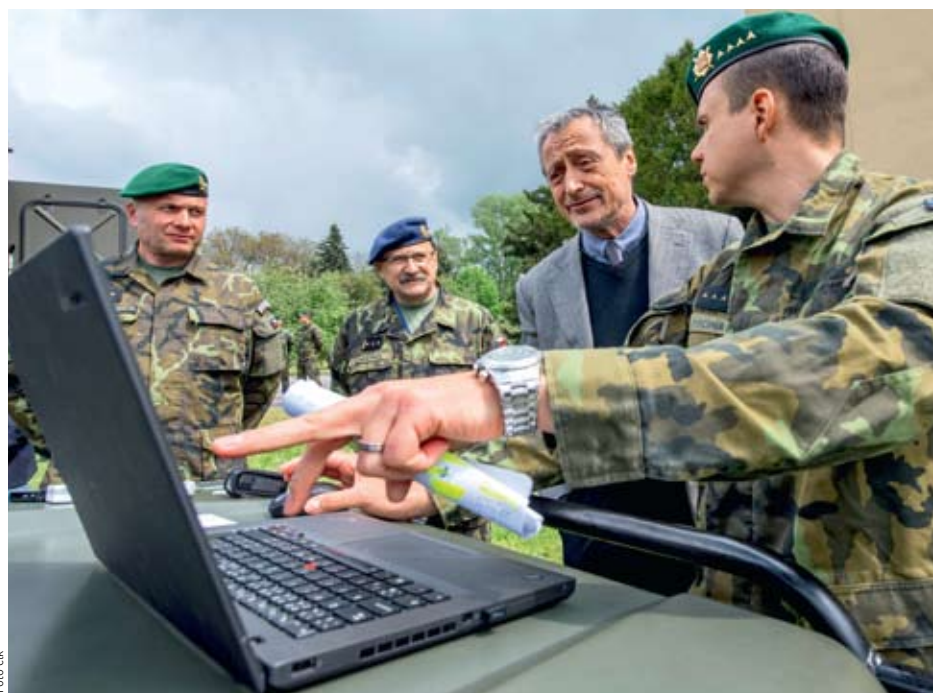

Foto: ČTK

MINISTR OBRANY Martin Stropnický (druhý zprava) navštívil v Dobrušce Vojenský geografický a hydrometeorologický úřad, který pracuje na digitalizaci obsáhlého archivu leteckých měřičských snímků. Vojenští kartografové chystají na základě leteckých snímků nejen klasické mapy českého území, ale připravují i mapy pro působení vojáků na misích.

MMF: Česká ekonomika poroste o 2,2 procenta

■ Pomalý rozjezd investic podpořených z fondů EU. To je hlavní důvod, proč Mezinárodní měnový fond odhaduje, že hospodářství Česka letos zpomalí.

Analytici MMF v rámci hodnocení Česka konstatovali, že země vede velmi dobrou rozpočtovou politiku, kterou doporučují udržet. Letošní deficit veřejných financí by měl činit 0,6 procenta HDP, což je hluboko pod hranicí tří procent požadovaných Evropskou unií.

Současně ovšem odhadují, že letošní růst české ekonomiky zpomalí na 2,2 procenta oproti loňskému růstu o 4,3 procenta. Zdůvodňují to především tím, že se nedaří dostatečně rychle rozjíždět investice financované z fondů Evropské unie.

Podle MMF by také vláda neměla s ohledem na blížící se volby populisticky zvyšovat výdaje a zároveň snižovat daně. Fond upozornil, že je nutné přijmout legislativu,

Finanční sektor v Česku je podle MMF stabilní a odolný proti otřesům. Příznivě je hodnocen robustní růst úvěrů.

která by v Česku ukotvila rozpočtovou disciplínu. Takzvaná finanční ústava přitom již přes rok leží v Poslanecké sněmovně.

Vláda by se také měla soustředit na zvyšování výkonu ekonomiky, k čemuž by měly pomoci strukturální reformy.

„Je třeba se soustředit na pracovní trh, inovace a zlepšení podnikatelského prostředí,“ uvedl šéf mise MMF v Česku Costas Christou. Na pracovním trhu je totiž podle něj málo kvalifikovaných lidí, a proto je důležité zlepšit vzdělání. Rovněž je třeba snížit administrativní zátěž podnikatelů.

Finanční sektor v Česku je pak podle MMF stabilní a odolný proti otřesům. Příznivě hodnotí Christou robustní růst úvěrů. Je třeba ovšem pečlivě sledovat vývoj trhu s hypotékami. ČNB již vydala doporučení na zprísnění podmínek pro udělování hypoték. My doporučujeme sledovat tuto situaci, a pokud to bude nutné, tak i ty podmínky ještě zprísnit,“ uvedl.

Inflace by měla podle fondu dosáhnout dvouprocentního inflačního cíle v polovině příštího roku. „Náš scénář se shoduje s ČNB,“ uvedl Christou. /čtk/

Homolka svou dceru neruší. Zatím

Adéla Čabanová

Ředitel Nemocnice Na Homolce Ivan Oliva dostal už při svém nástupu v roce 2014 jasný úkol: ukončit činnost dceřiných firem, a symbolicky tím nemocnici odstříhnout od kapitoly předchozího ředitele Vladimíra Dbalého, souzeného kvůli podezření z korupce. Jenže cesta ke splnění tohoto zadání bude složitější, než se původně čekalo.

První ze svých dvou dceřinek, firmu Holte, poslala nemocnice do likvidace v lednu. V dubnu Oliva oznámil, že předložil vládě ke schválení konkrétní plán likvidace. To měl být poslední krok potřebný ke zrušení podniku, který už nemocnice nevyužívá.

Místo toho se ale objevily komplikace a pochybnosti

o postupu. Jak vyplývá z obchodního rejstříku, k 11. květnu Nemocnice Na Homolce likvidaci Holte zrušila. Záměr likvidovat společnost se tím ale podle informací deníku E15 nemění, jen bude trvat déle.

Dceřiné firmy dělaly mimo jiné pro Homolku účetnictví nebo nákupy a podle současného vedení to pro nemocnici rozhodně nebylo výhodné. „Jen za rok 2015 jsme postupným přebíráním činností dceřiných společností dosáhli pozitivního vlivu na hospodářský výsledek ve výši 54 milionů korun,“ uvedl před časem Oliva.

Podle plánu mají být obě dceřiné společnosti zrušeny do konce roku. To by ale předpokládalo souhlas vlády do konce června, což se možná nestihne.

Nemocnice přebíráním aktivit dceřiných firem jen v roce 2015 uspořila

54

milionů korun.

Krátce

Praha loni vykazala přebytek v řádu miliard

Hospodaření hlavního města jako celku skončilo v loňském roce přebytkem téměř 12,5 miliardy korun. Náklady ke konci roku činily zhruba 70,8 miliard a výdaje 58,3 miliardy korun. Zprávu o hospodaření musí kromě radních projednat i zastupitelé.

Více E15.cz

Brněnští zastupitelé KDU-ČSL rezignují

Zastupitelé KDU-ČSL v Brně rezignují ke včerejšku na své posty v Radě města Brna, oznámila primátorka náměstkyně Klára Liptáková (KDU-ČSL). K témuž vyzvala ostatní strany a hnutí v radě města. Chce tak vyřešit patovou situaci, jež nastala po dubnovém rozpadu koalice ANO, Žit Brno, KDU-ČSL a Strany zelených. Primátor

Petr Vokrál (ANO) označil krok lidovců za překvapivý a destabilizující.

Janouškův trest může být na rok přerušen

Komise Vězeňské služby navrhla roční přerušení trestu pro podnikatele Romana Janouška ze zdravotních důvodů. Uvedla to Česká televize. O přerušení trestu musí rozhodnout soud.

Sobotka: Zdravotnictví přidáme miliardy

O čtyři až pět miliard by se měly v příštím roce zvýšit platby za státní pojištění, uvedl premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD). Podle něj je to nezbytné, pokud se mají tarifní platy zdravotníků zvýšit o deset procent. Sobotka tak podpořil ministra zdravotnictví Svatopluka Němečka (ČSSD), jenž žádá zvýšení alespoň o čtyři miliardy. /čtk/ Více E15.cz

Developeři objevili kouzlo oprav a demolice

■ Stále více nových bytů vzniká v Praze rekonstrukcemi a přístavbami stávajících objektů. Developeřům totiž silně ubývají pozemky vhodné k výstavbě.

Daniel Novák

Z pozemků jakožto základní suroviny pro novou výstavbu začíná být v Praze nedostatkové zboží. Řeč je hlavně o parcelách se stavebním povolením či alespoň územním rozhodnutím. Developeři se proto čím dál častěji pouštějí do rekonstrukcí starších budov. U nich je cesta k úředním povolením snazší. Ti, kteří jsou ochotni více riskovat, zkoušejí prosadit nahrazení starších nechráněných budov novou architekturou.

„Postupný přechod zájmu developerských společností od výstavby projektů na zelené louce s počtem bytů v řádech

K DEMOLICI. Kancelářské centrum za Národním muzeem na začátku Vinohradské třídy by mělo ustoupit novému, modernímu.

stovek k projektům v již existující zástavbě s menším počtem bytů je logický a dnes již evidentní,“ uvedl analytik developerského trhu František Brož.

V roce 2014 se na rekonstrukce a dostavby stávajících objektů zaměřo-

valo podle jeho dat čtrnáct procent projektů. Loni jejich podíl již převýšil čtvrtinu.

„Podle našich aktuálních průzkumů je v centrální Praze nesmírně obtížné najít skutečně vhodnou lokalitu pro nový větší kancelářský projekt. Samozřejmě

šance se zvyšují s rostoucí vzdáleností od centra,“ uvedl Petr Herman, šéf tuzemské části developerské skupiny HB Reavis. Avšak vzdálenější lokality potřebují alespoň blízkost metra nebo tramvaje. Takže výběr se zase zužuje.

HB Reavis se proto v české metropoli pokouší zopakovat postup, který si vyzkoušel už v centru Londýna. Za Národním muzeem na začátku Vinohradské třídy koupil normalizační kancelářské centrum. Plánuje ho zbourat a nahradit novou administrativní budovou.

Jenže záměr vyvolal vášně. Ostře se do něho pustila například architektka a kurátorka Národní galerie Radomíra Sedláková. Naopak další architekti typu Zdeňka Lukeše, nebo dokonce autora stávající stavby Václava Aulického hodnotí nový projekt kladně.

Nemenší pozdvižení vyvolal záměr developera Flow East nahradit budovu na rohu Václavského náměstí a Opletalovy ulice novostavbou.

Proti tomu skupině Penta se podařilo místo někdejšího sídla Rudého práva postavit administrativní komplex Florentinum. Nejbohatší Čech Petr Kellner zase nechal srovnat se zemí Hotel Praha. Jeho areál bude součástí miliardářovy školy. V Karlíně připravuje demolici bývalých autoopraven ve prospěch nové kancelářské budovy developer Skanska Property.

Chybí plán

Stavební potíže v metropoli umocňuje zastaralý územní plán, který zažil již tisíce změn. Na nový se přitom marně čeká. Současné vedení magistrátu dalo jeho přípravě strategickou prioritu. „Chci se zaměřit na revitalizaci zanedbaných stanic metra, respektive okolí těchto stanic, a pohnout se dál s velkými rozvojovými územími, jako jsou Bubny, Žatory, Palmovka, nákladové nádraží Žižkov,“ řekla po svém zvolení na konci dubna Petra Kolínská (SZ), nová náměstkyně pražské primátorky pro územní rozvoj. Úředníci metropolitní plán připravují již tři roky. Hotovo musí být do roku 2020. V tomto roce skončí platnost současného územního plánu. Institut plánování a rozvoje má od primátorky Adriany Krnáčové (ANO) za úkol odevzdat plán do konce července.

Staré kanceláře se přemění na byty

■ Jedním z řešení nedostatku volných stavebních parcel v centru hlavního města je přeměna starých nevyhovujících kanceláří zpátky na bydlení. V zahraničí obvyklý trend se začne ve větším prosazovat také v Česku, předpovídá partner poradenské společnosti 108 Investment Advisory Jan Hospodář.

Daniel Novák

EB Co dělá nedostatek projektů a pozemků pro výstavbu kanceláří s jejich cenami?

Za poslední rok a půl jsme zaznamenali růst cen pozemků i projektů. V letech 2013 a 2014 se ceny kancelářských projektů pohybovaly v prémiových lokalitách na úrovni osmi až devíti tisíc korun za metr čtvereční budoucí pronájemné plochy. V loňském

a letošním roce tu ceny již dosahovaly úrovně kolem třinácti až čtrnácti tisíc za čtvereční metr.

EB Budou se častěji opravovat starší kanceláře nebo ustupovat starší zástavba nové?

Zvyšuje se množství objektů, které byly historicky změněny na kanceláře a dnes tyto domy nájemci opouštějí díky konkurenci moderních kanceláří. Cena pronájmu v těchto často zastaralých objektech

klesá a jejich majitelům se nevyplatí investovat do jejich revitalizace. Naopak jako výnosné se jeví rekonstruovat je zpět na byty. Trh v Praze v této oblasti teprve uzrává a rostoucí trend nás zde s velkou pravděpodobností ještě čeká.

EB Developeři žehrají na potíže s povolováním staveb. Není ale úbytek pozemků přirozený?

Ano, již nyní můžeme sledovat omezený počet lokalit pro „snadný“ development. Nicméně stále ještě je kde pracovat a na řadu přicházejí také revitalizace brownfieldů. Budeme možná

překvapeni, jak se některá území změní v horizontu deseti let, například Holešovice, Smíchov nebo Vysočany.

EB Co se bude dít na trhu s developerskými projekty dál?

Máme za sebou rušné období. Za poslední rok a půl bylo zobchodováno mnoho projektů a silní developeři si pozice pojistili pro nadcházející roky. Vzhledem ke komplikacím se schválením stavebních předpisů a nemožností změny územního plánu v určitých lokalitách lze také předpokládat, že některé projekty budou stále stát ve fázi přípravy.

Plocha chmelnic je na šestiletém rekordu

■ Díky vyšší poptávce po českém chmelu a slabé loňské sklizni v Evropě mohou Češi zakládat nové chmelnice a obnovovat staré. V tom jim pomáhá i stát.

Dušan Kütner

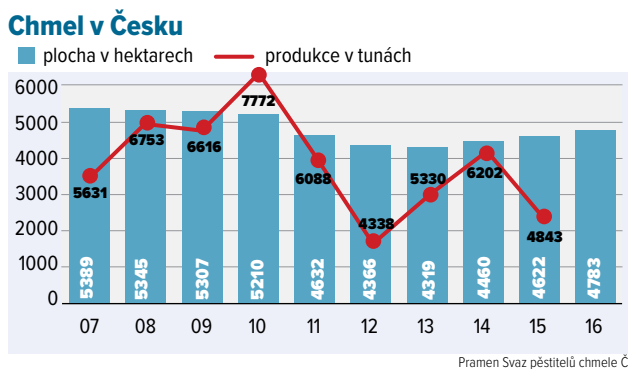
Negativní trend výrazného poklesu plochy osázené chmelem je zdá se definitivně pryč. Ke konci dubna dosáhla plocha chmelnic v Česku 4783 hektarů, což je nejvíce za posledních šest let. Meziročně to představuje nárůst o tři a půl procenta.

„Nárůst je způsoben současnou poptávkou po kvalitním českém chmelu a slabou sklizní v loňském roce v Evropě,“ řekl deníku E15 tajemník Svazu pěstitelů chmele Michal Kovařík. Pozitivní je navíc podle něho nejen sám nárůst nových chmelnic, ale i míra obnovy těch dosavadních – nového kabátu se loni dočkalo přes sedm procent stávajících chmelových polí.

Česko patří již od první republiky ke chmelářským

Foto: ČTK

velmocím. S téměř deseti-novým podílem na sklizni je třetím největším producentem na světě za Německem a Spojenými státy, kterým

dohromady patří přes dvě třetiny trhu. Ještě na počátku devadesátých let se chmel v Česku pěstoval na více než deseti tisících hektarech.

S nástupem tržní ekonomiky ale přišel pokles, který se zastavil teprve předloni na 4319 hektarech. Od té doby plocha třetím rokem stoupá.

Překonat opět pětitisícovou hranici je i cílem pěstitelů. „Nárůst plochy v následujících letech bude záviset v prvé řadě na možnosti nakoupit půdu pro výstavbu a výsadbu nových chmelnic a na ochotě vlastníků půdy propachtovat pěstiteli chmele alespoň na deset až patnáct let,“ míní Kovařík.

Záležit podle něho bude i na dotační politice státu. Ministerstvo zemědělství přitom hodlá výsadbu nových chmelnic podporovat a počítá s tím i v nové strategii rezortu s výhledem do roku 2030. „Záměrem je v důsledku úprav podpor ve prospěch citlivých komodit do roku 2020 udržet plochy chmelnic okolo pěti tisíc hektarů a po roce 2020 zvýšit přibližně na 5500 hektarů,“ uvedla mluvčí úřadu Markéta Ježková.

K podpoře slouží několik dotačních programů, na kterých jen loni stát vyplatil přes 16 milionů. V rámci podpory citlivých komodit, kam byl chmel před lety zařazen, pak stát vyplatil dalších více než 17 tisíc korun na hektar. „Pěstování chmele v naší zemi má významnou historickou tradici a nadále je v našem zájmu tuto tradici udržet,“ podotkla mluvčí.

Dřevo zlevňuje, Lesy ČR čeká hubenější rok

Státní podnik Lesy České republiky, kterému patří zhruba polovina lesů v zemi, vytvořil podle auditovaných výsledků loni čistý zisk 5,4 miliardy korun po rekordních 6,8 miliardy v roce 2014, kdy byl mimořádně vysoký zisk výsledkem rozpuštění zhruba dvou miliard korun rezerv. Bez tohoto vlivu bylo podle generálního ředitele Daniela Szóráda hospodaření firmy v obou letech zhruba na stejné úrovni, i když těžba byla nižší.

Letošní rok je na trhu se dřevem podle Szóráda ve znamení přetlaku nabídky nad poptávkou, což cenu dřeva snižuje. Podnik odhaduje, že nižší ceny dřeva budou letos znamenat meziroční snížení zisku asi o 1,5 miliardy korun. Letos také podle Szóráda vzroste těžba méně hodnotného dřeva z takzvaných nahodilých těžeb, zejména půjde o dřevo poničené kůrovcem. /čtk/

Letiště Vodochody tlumí civilní provoz

■ Skupina Penta letišť rozdělila, provozní aktivity převedla pod továrnu Aero.

Jan Šindelář

Provoz na ranveji vodochodského letiště výrazně řídne. Podle výroční zprávy se na letišti loni uskutečnilo 2735 vzletů a přistání, což je o 70 procent méně než předloni. Je to zároveň nejméně od roku 2007, kdy letiště převzala skupina Penta. Rekord z roku 2012 přitom činí téměř 19 tisíc pohybů.

Letiště pokles ve zprávě vysvětluje mimo jiné „vlivem

omezení poskytování služeb veřejnosti“. Podle ředitele Letiště Vodochody Martina Kačura jde o řízený proces, který má vést k úspoře nákladů v době, kdy se neustále protahuje administrativní příprava stavby velkého nízkonákladového letiště. Do zahájení stavby tak má přístav sloužit především sesterské továrně Aero a na základě smluvních závazků i české armádě. Civilní provoz malých tryskáčů se omezuje.

„Příjem z toho malého privátního letectví není tak zajímavý, aby nás to uživilo. Pokud by tomu tak bylo, nemuseli bychom tak tlačit na velký projekt s velkými

letadly. Malý provoz se nám prostě nevyplácí,“ řekl Kačur.

Hlavní aktivitou na letišti tak byl loni výcvik iráckých pilotů v souvislosti s prodejem letounů L-159. Do nové koncepce zapadá i letošní rozdělení společnosti. Zajišťování leteckého provozu včetně personálu, movitého majetku a smluv bylo převedeno do společnosti Aero Vodochody Aerospace. Akciové společnosti Letiště Vodochody zbyly pozemky, které pronajímá továrně. Hlavním úkolem firmy je příprava projektu velkého letiště pro 35 tisíc pohybů a zhruba 3,5 milionu cestujících. Firma aktuálně hájí u Nejvyššího správního soudu kladné stanovisko k vlivu stavby na životní prostředí (EIA). Stanovisko v roce 2014 zpochybnilo ministerstvo životního prostředí, které jej rok předtím vydalo. Letiště loni – ještě jako celek – prodávalo 26 milionů.

ROZHOVOR str. 10–11

Krátce

Finanční skupině AXA se daří

Finanční skupině AXA v Česku a na Slovensku, kde firma nabízí životní i neživotní pojištění, investování a spoření na stáří, stoupl loni čistý zisk meziročně o 150 milionů na 400 milionů korun.

Spolumajitel Rohlik.cz startuje byznys v Británii

Marek Sacha, jeden ze zakladatelů internetového obchodu s potravinami Rohlik.cz a do loňska jeho šéf, investuje ve Velké Británii do zcela nového projektu. Podnik nazvaný Revere Care využívá rozšíření moderních technologií mezi seniory a současně čím dál naléhavější potřebu domácí péče. Na expanzi do

Evropy a Asie počítá s investicí v desítkách milionů liber. **Více E15.cz**

SŽDC vypsal zakázku na trať Brno–Přerov

Správa železniční dopravní cesty vypsal postupně čtyři zakázky za 233 milionů korun na vypracování přípravné dokumentace pro modernizaci tratě z Brna do Přerova.

NWR hledá kupce pro „polskou“ dcerku

Společnost New World Resources, majitelka OKD, hledá kupce pro dceřinou firmu NWR Karbonia. Ta měla zastřešovat plánovanou těžbu v dolu Debiensko na jihu Polska. /čtk/

Gazprom prodává plyn do Evropy bez zisku

Foto profilmedia.cz

■ Cena komodity padá rychleji, než ruský obr snižuje náklady na těžbu a dopravu.

Jan Stuchlík

Ruský Gazprom pumpuje do Evropy čím dál více plynu, přesto někdejší hlavní zdroj zisku vysychá. Místopředseda představenstva Gazpromu Valery Golubev přiznal, že firma už vydělává na vývozu do Evropy stejně jako

na prodeji plynu v Rusku. Doma přitom koncovou cenu plynu reguluje stát a je zhruba čtyřikrát nižší, než kolik platí za kubík plynu Evropané.

Za první čtvrtletí letošního roku vyvezl Gazprom do Evropy a Turecka o 30 procent plynu více než loni. Tok plynu do Německa po loňském rekordním roce vzrostl za letošní první čtyři měsíce o dalších 19 procent. Jenže příjem z vývozu za první kvartál klesl podle

údajů ruské celní správy o 29 procent.

Výnosnost prodeje plynu netlačí dolů jen klesající cena na evropských trzích. Letos v průměru Rusové plyn prodávají za 166 dolarů za tisíc metrů krychlových. Loni to bylo 240 dolarů a v roce 2014 asi 350 dolarů. Gazprom totiž nedokáže stejně rychle snižovat náklady.

V roce 2014 stálo Gazprom vytěžení, doprava a exportní clo za tisíc metrů krychlových plynu 278 dolarů. Loni

LEVNĚJŠÍ CESTA. Plynovod Nord Stream I je levnou variantou dopravy plynu na Západ oproti tranzitu přes Ukrajinu s vysokými přepravními poplatky.

tyto náklady činily 211 dolarů. Na konci roku se podle Michaila Korchemkina z East European Gas Analysis náklady dostaly na 189 dolarů, zatímco za tisíc metrů krychlových plynu firma inkasovala 196 dolarů. „Ziskovost vývozu do Evropy se zřítla ze 35 procent v roce 2013 na 13 procent v roce 2015. V loňském posledním čtvrtletí spadla na pět procent,“ uvádí Korchemkin.

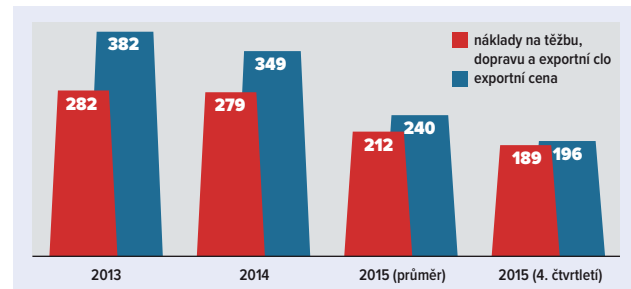
Gazpromu částečně pomáhá slabý rubl. Zatímco náklady na samotnou těžbu v ruské měně za posledních pět let vyletěly na trojnásobek, v dolarech se zvedly o polovinu. Klesá také exportní clo, které činí 30 procent z prodejní ceny.

Konstantní zátěží jsou ale poplatky za přepravu v Rusku a přes sousední země.

„Poplatky za přepravu přes Ukrajinu výrazně zdražují dopravu plynu do Evropy ve srovnání s Nord Stream I,“ říká James Henderson z Oxford Institute of Energy Studies. Stávající kontrakt na tranzit přes Ukrajinu končí Gazpromu v roce 2019. V minulosti se firma nechala slyšet, že by byla ochotna ho prodloužit, ale za výrazně výhodnějších podmínek.

Pokles příjmu z vývozu plynu dosahující **29 %** udává za první čtvrtletí ruská celní správa.

Ziskovost vývozu plynu Gazpromu do Evropy (v dolarech za tisíc m³)

Pramen: east european gas analysis

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 16. 5. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	17,403
Čína	1	3,659
Dánsko	1	3,633
EMU	1	27,020
Chorvatsko	1	3,604
Japonsko	100	21,918
Kanada	1	18,465
Maďarsko	100	8,564
Norsko	1	2,925
Polsko	1	6,182
Rusko	100	36,712
Švédsko	1	2,894
Švýcarsko	1	24,434
Turecko	1	8,000
USA	1	23,859
Velká Británie	1	34,287

Akcie na pražské burze

16. 5. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	58,80	3,16
ČEZ	446,90	1,57
Erste Bank	637,00	1,24
Fortuna	84,00	-1,18
Kofola	426,00	0,26
KB	947,00	0,74
Moneta	74,30	-0,60
O2 CR	231,00	-1,49
Pegas	800,00	0,95
Philip Mor. ČR	12 900,00	1,80
PLG	206,50	0,63
TATRY	640,00	0,00
Unipetrol	178,70	0,96
VIG	514,80	1,72
Celkový objem (v tisících korun)	354 226,23	

Buffett nakoupil akcie Applu

Americká společnost Berkshire Hathaway miliardáře Warrena Buffetta nakoupila v prvním čtvrtletí akcie Applu v hodnotě 1,07 miliardy dolarů. Je to její první investice do tohoto titulu.

Ke konci března Berkshire držela 9,81 milionu akcií Apple. Jejich kurz je nyní asi třetinu pod maximem z loňského dubna. Kvůli obavám investorů z dalšího poklesu prodeje telefonů iPhone kurz minulý týden poprvé za téměř dva roky sestoupil pod 90 dolarů.

Berkshire tak rozšířila své zájmy v technologickém sektoru. Buffett se mu dlouho vyhýbal. Velký podíl má jen v IBM. V prvním čtvrtletí v něm nakoupil dalších asi 200 tisíc akcií a má jich více než 81 milionů.

Apple v dubnu uvedl, že utrpěl první propad čtvrtletních tržeb za 13 let a první pokles prodeje iPhone. Investor Carl Icahn, který ve firmě vlastnil skoro jednon procentní podíl, v dubnu oznámil, že všechny akcie Applu v hodnotě asi pět miliard dolarů prodal. /čtk/

Z parketu

Marek Hatlapatka

Polské banky a populismus

Nedávno byl polský bankovní trh považován spolu s českým za nejstabilnější ve střední a východní Evropě. Ty časy jsou pryč, a to kvůli chování vládnoucích politiků. Hodnota polských bank za poslední rok klesla o třetinu, rating Polska snížila nejdříve v lednu agentura Moody's pohrozila, že může ke snížení ratingu země dojít (snížila výhled na negativní). Co agenturám vadí? Populistické kroky, které mohou zemi poměrně rychle změnit ze středoevropského premianta na nespolehlivého partnera s ekonomikou „maďarského“ typu. Kromě fiskálních rizik (zvýšení

vládních výdajů, možné snížení věku odchodu do důchodu) jsou to opatření namířená proti bankovnímu sektoru. Z nich zejména konverze úvěrů ve švýcarských francích do zlotých za jasně nevýhodných podmínek pro banky a uvalení bankovní daně. Ta byla zavedena v únoru ve výši 40 procent zisku bankovního sektoru v roce 2015. Banky jsou nuceny reagovat omezením úvěrování ekonomiky, zvýšením úrokových sazeb u některých úvěrů, převodem aktiv na mimobankovní subjekty či snahou o zvýšení některých poplatků. Nižší rating Polska a populistická destabilizace polského bankovního sektoru by měly být pro Česko mementem. České ekonomice velmi pomáhá přízeň zahraničních investorů, daná i stabilitou bankovního systému. Jak ukazuje příklad Polska, toto vnímání se může změnit rychleji, než si myslíme.

Autor je hlavním investičním stratégem Cyrrusu

Bulhaři znovu viní ČEZ

Bulharský antimonopolní úřad obvinil jeden z distribučních podniků české elektrárenské společnosti ČEZ z dalšího zneužívání dominantního postavení na trhu dodávek elektrické energie. ČEZ má měsíc na vyjádření.

Distribuční podnik ČEZ konal proti zájmům spotřebitelů, když odmítl jedné místní firmě vyslovit

souhlas s jejím připojením k síti, uvedl úřad ve zprávě.

Mluvčí ČEZ Barbora Půlpánová v reakci na zprávu řekla, že firma v Bulharsku postupovala podle platné legislativy. „Zmíněný objekt nedisponoval dostatečnou kapacitou připojení, kterou si ze zákona zajišťuje na své náklady investor. V souladu s platnou legislativou předložila bulharská distribuční

společnost ČEZ investorům podmínky pro připojení k distribuční síti, které investor odmítl splnit a podepsat předběžnou smlouvu o připojení,“ uvedla mluvčí.

ČEZ má problémy v Bulharsku již déle. Loni firma dostala od tamního antimonopolního úřadu pokutu v přepočtu 17,1 milionu korun také za zneužití dominantního postavení. /čtk/

Krátce

Ruský HDP zbrzdil pokles

Ruská ekonomika v prvním čtvrtletí klesla o 1,2 procenta. Tempo propadu tak zpomalilo z 3,8 procenta ve čtvrtém čtvrtletí. Ekonomika se potýká s negativními dopady prudkého poklesu cen ropy a hospodářských sankcí.

Více E15.cz

Pfizer koupí konkurenta Anacor

Farmaceutická společnost Pfizer koupí za 5,2 miliardy dolarů konkurenční firmu Anacor Pharma. Akvizice má doplnit stagnující nabídku léků firmy Pfizer na imunologická a zánětlivá onemocnění.

Philips prodá na burze čtvrtinu divize osvětlení

Výrobce elektroniky Philips chce prodejem 25 procent divize osvětlení na burze získat 694 až 844 milionů eur. Emisní cena akcie bude stanovena 26. května, den poté se s ní začne obchodovat v Amsterdamu. /čtk/

INZERCE

SKLADOVÉ VOZY ŠKODA V AUTO JAROV ZA VÝJIMEČNÉ CENY

ŠKODA SUPERB ZA MIMOŘÁDNÉ CENY IHNEDE K ODBĚRU!

ŠKODA Superb, 1,4 TSi, 2,0 TDi, 4x4, DSG, r.v. 2014, 2015

Cena již od 489 900 Kč vč. DPH

Nová ŠKODA Superb, Style, L&K, 1,4 TSi, 2,0 TDi, DSG, 4x4, r.v. 2015

Cena již od 709 900 Kč vč. DPH

Nová ŠKODA Superb Combi, Style, L&K, 1,4 TSi, 2,0 TDi, DSG, 4x4, r.v. 2015

Cena již od 899 900 Kč vč. DPH

Fotografie jsou pouze ilustrační.

NAVÍC VÝHODNÉ BONUSY:

BONUS AŽ 30 000 Kč PŘI VYUŽITÍ VÝHODNÉHO FINANCOVÁNÍ AUTO JAROV. ZÁKAZNICKÁ KARTA AUTO JAROV.

BONUS AŽ 10 000 Kč PŘI VÝKUPU VOZU NA PROTIÚČET. VĚRNOSTNÍ PRODLOUŽENÁ ZÁRUKA.

Váš autorizovaný partner:

AUTO JAROV

Osíková 2, 130 00 Praha 3
tel.: 251 002 306

Více informací na:

www.autojarov.cz

Litevci si bojkotem vyvzdorovali levnější potraviny

■ Premiér Butkevičius vidí v pozadí občanského protestu prsty Moskvy.

Jan Pavec

Uličky mezi regály litevských supermarketů zůstaly minulý týden ještě prázdnější než obvykle. Část občanů po tři dny bojkotem velkých obchodů protestovala proti růstu cen potravin po zavedení eura. Ten byl nejcitelnější u zeleniny, která od té doby zdražila o 40 procent.

Připojila se i některá mlékařská družstva, která mléko rozdávala zadarmo. Vadí jim vysoké rozdíly mezi výkupem a konečnou cenou v supermarketech. Litevští farmáři ho prodávají v přepočtu za dvě až čtyři koruny, konečná cena v obchodech je téměř desetkrát vyšší.

Podle zástupců obchodních řetězců dopady akce nebyly závratné, tržby se pryč nepropadly o více než

pět procent. Supermarkety pocitovaly pokles hlavně na venkově, ve velkých městech neměly být rozdíly velké.

„Počet nakupujících se mění podle počasí, Eurovize, basketbalového šampionátu nebo i slevových akcí konkurence,“ zpochybňovala dopad akce Giedre Bielskyteová z obchodního řetězce Rimi citovaná serverem Lrytas.

Litevští nakupující ovšem výsledky zaznamenali – většina řetězců zahájila velké cenové akce. Například nejúspěšnější pobaltský řetězec Maxima zahájil „maraton slev“ hned den po bojkotu. Většinu zboží zlevnil o 40 procent. Litevci na sociálních sítích ironicky oslavují všeobecné „zázračné“ zlevnění.

Tomas Baležentis z Litevského institutu agrární eko-

nomiky si ovšem nemyslí, že by vysoké ceny byly zaviněny marží obchodních řetězců. „Cenová hladina vypadá přirozeně, farmáři na trzích potraviny většinou levněji neprodávají,“ vysvětluje ekonom s tím, že růst cen zanedlouho doplní i růst mezd.

„Práce je v Litvě zvláště podhodnocená,“ míní. Průměrná čistá mzda v zemi byla loni 585 eur, čtvrtá nejnižší v celé EU.

Bojkot supermarketů těžko vstřebává sociálnědemokratický premiér Algirdas Butkevičius, podle nějž za hnutím nespokojených zákazníků stojí Rusko. Hlavní vládní strana by sice podle průzkumů měla ještě zvítězit, v poslední době ovšem preference výrazně ztrácí ve prospěch Litevské unie rolníků a zelených.

Více E15.cz

Po zavedení eura začaly v Litvě stoupat ceny základních potravin. Nejcitelnější to bylo u zeleniny, jež zdražila

o 40%.

KONKURENCE VZROSTE. Litevskému trhu s potravinami jasně dominují domácí řetězce. Tento týden se ve většině z nich rozjelo množství slevových akcí (snímek je z Vilniusu). Zahýbat situaci by vedle občanských aktivit mohl i červnový příchod německého řetězce Lidl, který včera začal s reklamními aktivitami.

EXPERIMENT. Pokud měl nový televizní formát odhalit kandidátskou bídu před druhým kolem volby rakouského prezidenta, pak se vydařil. Podle ohlasu médií ani Norbert Hofer (vpravo), ani Alexander Van der Bellen důstojnosti prezidentského úřadu nepřidali.

Souboj prezidentských adeptů v Rakousku přinesl rozčarování

■ Nový formát rakouské televize ukázal nelichotivou tvář kandidátů na prezidenta.

Rakouská státní televize zvolila před druhým kolem prezidentských voleb nezvyklý formát televizní debaty, když spolu dvojice kandidátů diskutovala bez moderátora. Výsledek byl ale katastrofální, soudě alespoň podle rakouských a německých komentátorů. Kandidáti – Norbert Hofer (Svobodní) a Alexander Van der Bellen (Zelení) – spolu hovořili

způsobem, který podle některých snižuje důstojnost prezidentského úřadu.

Podle rakouského deníku Kurier svedli oba kandidáti v neděli na soukromé televizní stanici ATV útočný a někdy i podpásový slovní souboj. Třicetvrtéhodinová debata bez moderátora a obhájového vedení byla podle listu experimentem, jenž neměl šanci na úspěch.

Velmi kritická byla i dvojice analytiků, kterou si pozvala televize ATV. Podle politického poradce Thomase Hofera měla debata plná vzájemných výpadů úroveň

mateřské školky a oba uchazeči o post hlavy státu se zesměšlili. Odborník na veřejné mínění Peter Hajek zase hovořil o tom, že kandidáti nebyli schopni dostat se ze spirály osobních výpadů.

Deník Wiener Zeitung označil debatu kandidáta populistické Svobodné strany Rakouska a kandidáta zelených za rétorický zápas ve volném stylu, komentátor německého deníku Süddeutsche Zeitung zase za zápas v bahně.

Druhé kolo volby prezidenta proběhne 22. května. /čtk/

NÁZORY str. 12

Trump nadbíhá Cameronovi

■ Donald Trump se stal loni ve Velké Británii mimořádně nepopulárním kvůli výzvě k dočasnému zákazu vstupu muslimů do USA. V čele jeho kritiků stojí premiér Cameron.

Předpokládaný republikánský kandidát v letošních prezidentských volbách v USA Donald Trump uvedl, že – pokud volby vyhraje – je nepravděpodobné, že by měl dobré vztahy s britským premiérem Davidem Cameronem, a to kvůli dřívějším Cameronovým výrokům na Trumpovu adresu. „Zdá se, že nedospějeme k velmi dobrým vztahům... Chtěl bych mít s Cameronem dobré vztahy, ale vypadá to, že ani není ochoten problém řešit,“ vzkázal Trump přes Atlantik.

Cameron loni v britském parlamentu prohlásil, že Trumpův návrh je „kontroverzní, hloupý a špatný“. Hovořil tehdy v souvislosti s peticí s 560 tisíci podpisy požadující zakázat Trumpovi vstup do Velké Británie, kde má miliardář své

Na otázku, koho by Cameron v Bílém domě viděl nejraději, řekl jeho mluvčí, že premiér bude spolupracovat s kterýmkoli vítězem voleb.

obchodní zájmy. Zakázat Trumpovi vstup premiér odmítl, ale poznamenal, že pokud by Trump do Británie přijel, chtěl by sjednotit zemi proti němu.

Cameronův mluvčí včera řekl, že premiér se stále ke svému komentáři hlásí. „Ministerský předseda sdělil svůj názor na prohlášení Donalda Trumpa velmi jasně. Nesouhlasí s ním,“ uvedl mluvčí. „Nadále je přesvědčen, že zakázat muslimům vstup do USA je kontroverzní, hloupé a špatné. Na tom trvá,“ dodal.

Na otázku, koho by Cameron v Bílém domě viděl nejraději, odmítl mluvčí odpovědět. Řekl jen, že premiér již dříve jasně oznámil, že bude spolupracovat s kterýmkoli vítězem voleb. /čtk/

MILÁČEK DAVU

Foto čtk

JEDEN Z NEJPOPULÁRNĚJŠÍCH politiků v Latinské Americe, čtyřiašedesátiletý ekonom Danilo Medina, byl v neděli zřejmě znovuzvolen prezidentem Dominikánské republiky. Po sečení téměř poloviny hlasů měl včera Medina podle národní volební komise před druhým v pořadí, podnikatelem Luisem Abinaderem (48), náskok 27 procentních bodů. Je dokonce velmi pravděpodobné, že stejně jako v předchozích volbách v roce 2012 vyhraje již v prvním kole.

Krátce

Angelina Jolie se obává o systém péče o běžence

Systém péče o uprchlíky se v důsledku jejich vysokého počtu a množství konfliktů rozpadá, je přesvědčena zvláštní vyslankyně Vysokého komisariátu OSN pro uprchlíky Angelina Jolie. Americká herečka včera v londýnském sídle BBC zdůraznila, že ve světě je přes 60 milionů lidí,

kteří byli nuceni opustit své domovy, což je nejvíce od druhé světové války. Každá země musí podle Jolie udělat pro zvládnutí migrace svůj kus práce a žádná se nemůže vzdát odpovědnosti.

Elektrárna obnovila po blokadě plný provoz

Elektrárna Schwarze Pumpe v Lužici na východě Německa včera obnovila

plný provoz poté, co v ní o víkendu blokovali dodávky uhlí ekologičtí aktivisté. Informovala o tom společnost Vattenfall, která elektrárnu provozuje a od níž ji převezme český Energetický a průmyslový holding. Státní zastupitelství v Chotěbuzi oznámilo, že kvůli demonstracím u elektrárny a v povrchovém dolu Welzow-Jih nezahájí žádné trestní stíhání. /čtk/

INZERCE

LIDÉ A ZEMĚ

OMÁN
JEHO KOUZLO
TAJEMSTVÍ
STARÉ ZVYKY

PRÁVĚ
V PRODEJI

Stát chrání své letiště před privátní konkurencí

■ Ředitel Letiště Vodochody **Martin Kačur** má jediný úkol: **dotáhnout k realizaci projekt velkého vzdušného přístavu pro nízkonákladové společnosti**. Podle něj Praha nové letiště potřebuje, neboť **stávající infrastruktura vyčerpá kapacity**. „Nedovedu si představit, že budeme lidem rozdávat povolenky a určovat, kdo letos může letět,“ říká Kačur.

Jan Šindelář

EE U projektu letiště pro nízkonákladové společnosti ve Vodochodech jste od začátku. Není pro vás frustrující, že za těch skoro deset let všechny dříve uváděné termíny dávno proběhly a projekt se zásadně nepohnul?

Musím říkat, že ne. Ale chvílemi se to skutečně zdá jako marný boj. Jednu věc dokončíme a jiná věc padne. Žijeme v Evropě a tak to tady prostě funguje. Je to daň za demokracii, lidé mají svá práva a využívají je. Což je v pořádku. Stejně to funguje i v jiných demokratických evropských zemích.

EE Není tedy vaše snažení od počátku marné? To zase rozhodně ne. Lidé cestovat potřebují a chtějí a prognózy pro Českou republiku hovoří o růstu zájmu

o leteckou dopravu až někam k 30 milionům cestujících za rok. Potřeba další infrastruktury bude značná. Nedovedu si představit, že budeme lidem rozdávat povolenky a určovat: „Ty letos můžeš letět a ty ne.“ Kapacitu je třeba výhledově navýšit a příprava trvá dlouho. Praha zdaleka jako turistická destinace nevyčerpala své možnosti. Jsme daleko od nějaké saturace.

EE I pokud vznikne na Ruzyni paralelní dráha? Samozřejmě, protože Ruzyně je postavena na trochu jiný druh provozu. Je stavěná na transferový provoz jako uzlové letiště. Velká letadla přivezou cestující a malá je rozvezou dále. Nebo naopak. Uvidíte, že to tak začne znovu fungovat, jak se postupně budou zavádět dálkové linky a ČSA se dostanou do lepší kondice. Vodochody směřu-

jeme na segment nízkonákladového a charterového létání. Můžeme poměrně jednoduše nadefinovat velice specifickou infrastrukturu a udělat ji mnohem levnější než na Ruzyni, která je stavěná na velká letadla. My třeba nebudeme potřebovat postranní pásy u dráhy, postačí užší pojezdové dráhy, menší stání pro letadla a tak dále. To vše významně podpoří růst nízkonákladového segmentu letecké dopravy.

EE Vaším největším problémem je momentálně dokumentace k vlivu stavby na životní prostředí, takzvaná EIA. Ministerstvo životního prostředí zpochybnilo svůj předchozí souhlas a věc nyní řeší správní soud. Je to zásadní zdržení?

Ano, ale protože zatím neznáme výsledek toho soudu, tak nemůžeme říci, jak velké to zdržení bude. Na celé věci je zajímavý právě přístup ministerstva. Nabízí se totiž srovnání s Ruzyní, která souhlas EIA k nové dráze dostala zhruba ve stejný čas jako my. Odpůrců nové dráhy či zasažených obyvatel je tam mnohem více než u nás, dopady na životní prostředí a životy obyvatel jsou proti našemu projektu násobné, ale z hlediska ministerstva je všechno v pořádku. Kdežto v našem případě, na relativně malém letišťátku, které je stavěno pro malá a tišší letadla, problém vyvstal. To je prostě podivné.

„Říkal jsem si, že pokud projde nová dráha na Ruzyni s takovým dopadem na životní prostředí, tak Vodochody nemohou dopadnout hůř. Naše posouzení EIA ale bylo zrušeno, ruzyňské prošlo.“

EE Proč?

Říkal jsem si, že pokud projde projekt paralelní dráhy na Ruzyni s takovým dopadem na životní prostředí, tak my nemůžeme dopadnout hůř. Lidé zasažení budoucím provozem na Ruzyni podali na ministerstvo obdobné námitky jako odpůrci našeho projektu. Naše posouzení o dopadu na životní prostředí EIA bylo zrušeno, ruzyňské je dle ministerstva v pořádku. Přitom se při šetření EIA postupovalo naprosto stejně. Ministerstvo argumen-

tovalo chybným postupem svých předchozích zaměstnanců při posuzování EIA. Žádné jiné podobné znovuposouzení souhlasného stanoviska EIA ale dle mých informací už nikdy neproběhlo.

E15 Jak si to vysvětlujete?
Jak si to můžete vysvětlovat jinak, než že je to ochrana státního subjektu před privátním záměrem. Už jen proto, že někdo chtěl – nebo možná stále chce – dát ten státní subjekt na burzu. Konkurence by srazila cenu.

E15 Když to stanovisko bylo odvoláno, mateřská Penta hrozila právními kroky a vymáháním škody. Už jste něco podnikli?

Zatím ne, protože jsme v pozici, že máme šanci stanovisko uhájit u soudu. Čekáme, až se celá záležitost u Nejvyššího správního soudu uzavře, a až potom budeme schopni přesně identifikovat vzniklou škodu a tu vymáhat.

E15 Vedení města Odolena Voda rovněž prosazuje stavební uzávěru v místě, kde se chystáte stavět mimoúrovňovou křižovátku s dálnicí D8. Byla by to rozhodující komplikace, pokud by ta stavební uzávěra prošla?

Byla by to zásadní komplikace, možná až taková, že by náš projekt zastavila. Křižovátka je jednou z podmínek pro kolaudaci letiště. Zastupitelé mají samozřejmě možnost vyhlásit stavební uzávěru, ale tím by si v rámci boje proti letišti vzali za rukojmí celé území, které obtěžuje doprava. To je naprosto šílené. Území by se stalo – i bez letiště – zcela neprůchozí. To by jej úplně dopravně zařizlo. Už dnes je problém dostat se ráno na D8, běžně se tvoří tříkilometrové kolony.

E15 Nebyl by to tristní výsledek vašeho letitého snažení, kdyby váš projekt ztroskotal na jedné malé stavební uzávěře?

Jsou projekty, které ztroskotaly i na menších věcech. Ale já věřím tomu, že k takové šílenosti nedojde. Napojení na dálnici zajistí rozvoj celého regionu. A že se postaví napojení na dálnici, přece ještě neznamená, že bude i to letiště.

E15 Poslední dobou to ale vypadá, že od té křižovátky dávají ruce pryč i ministerstvo dopravy a Ředitelství silnic a dálnic. Nezanedbali jste lobbying na této frontě?
Při četnosti personálních změn na ministerstvech je to nekonečná a napůl marná snaha. Já si ale třeba vůbec nedovedu představit, jakým způsobem stát zrealizuje rekonstrukci a přestavbu zdišské křižovátky, pokud neodvedou alespoň část provozu z obcí podél silnice 608 na D8 už dříve.

E15 Nestojí proti letišti především drobné soukromé zájmy místních obyvatel?

Křižovátka s D8 je jednou z podmínek pro kolaudaci letiště. Zastupitelé mohou vyhlásit stavební uzávěru, ale tím by si v rámci boje proti letišti vzali za rukojmí celé území, které obtěžuje doprava.

Jednoduše nechtějí, aby jim nad hlavami létala letadla. Ano, jsou tu i soukromé zájmy. Stejně jako je tu soukromý zájem Penty jako vlastníka letiště a veřejný zájem státu. V době, kdy se privatizovalo Aero, tak Aero už mělo uzavřenou smlouvu s Armádou ČR ohledně servisu letounů L159. Podle této smlouvy si musí Aero udržet schopnost servisu, vývoje, a tak dále až do roku 2027. To nejde - funkčního letiště a řízení letového provozu, což není zrovna levná záležitost. Penta představila při privatizaci Aera projekt rozvoje fabriky, včetně rozvoje letiště a za takto schválený privatizační projekt zaplatila státu téměř tři miliardy. Takže vláda schválila, že Aero prodá, a Penta se zavázala, že bude plnit závazky vůči státu, a že ty závazky pomůžou finančně naplnit i výnosy z projektu civilního letiště. Penta momentálně nemůže část svého privatizačního záměru realizovat. Nynější zásah státu je však podle mne více politicky motivovaný, než aby šlo o skutečnou ochranu lidí a životního prostředí, což vynikne hlavně ve srovnání s ruzyňskou paralelou.

E15 Máte připravenou variantu, že vám ten projekt selže?

Nemám, vůbec ji neřeším. Bylo by to popření privatizačního projektu a podmínek, za kterých Penta firmu koupila. Bylo by to ale především selhání státu. Všichni víme, jak těžce se buduje nějaká nová infrastruktura. A kde máte lepší variantu u Prahy? Podívejte se na ruzyňské letiště, přiložte si vodochodskou ranvej na ranvej ruzyňskou a zjistíte, že rozložení obcí je velmi podobné. A opravdu kolem Ruzyně umírají lidé kvůli hluku? Opravdu jsou tam postižené děti kvůli hluku? Nebo se jim snížila hodnota nemovitostí? Nic takového tam přece nevidíte. A když máte podle EIA na paralelku definovanou cílovou kapacitu Ruzyně někde kolem 21 milionů cestujících za rok, tak kde ten stát odbaví ty další miliony cestujících, kteří budou třeba podle prognóz Eurostatu létat?

E15 Kdy tedy kopnete?
Netuším. Myslím, že minimálně pět let se budeme bavit papírováním a soudními spory. Všichni se budou odvolávat i během územního řízení, stavebního řízení

Martin Kačur (44)

Vystudoval Strojní fakultu ČVUT, obor letadlová technika. Jedenáct let pracoval v České správě letišť, tři roky byl generálním ředitelem, zajišťoval přípravu, financování a realizaci projektu Terminálu 2 Letiště Praha Ruzyně. Na Letiště Vodochody přišel v roce 2007, stal se generálním ředitelem a předsedou představenstva společnosti Letiště Vodochody.

a tak dále. Tento proces se dá někým, kdo ten projekt nechce, natahovat velmi dlouho.

E15 Uvažujete i o kolejovém napojení letiště na centrum Prahy?

To je věc, kterou máme výhledově rovněž v plánu. Máme v hlavě projekt, jakým způsobem využít vlečku, která vede do fabriky. Kolejové napojení má ale smysl až od určitého objemu cestujících, teď na začátku by to byl ekonomický nesmysl.

Tvář dne

„My na Západě nejsme v centru migrační krize a valnou většinou nejsme ani těmi, kteří přinášejí největší oběti,

řekla zvláštní vyslankyně vysokého komisaře OSN pro uprchlíky Angelina Jolie
str. 9

Foto: Reuters

Komentář

Lukáš Kovanda

Zeman mírní svůj boj proti ČNB

Oznámená jména obou členů bankovní rady ČNB jsou jistým překvapením. O Vojtěchu Bendovi se, pravda, v kulórech občas spekulovalo. Druhý nadcházející radní Tomáš Nidetzký je ovšem volbou zcela nečekanou.

Podstatnější překvapení ale spočívá v tom, že mezi dvěma novými jmény není zástupce odborů. Často se objevovaly úvahy, že prezident Miloš Zeman bude chtít jmenovat alespoň jednoho experta, který by konvenoval jeho svět názoru i v oblasti sociálního dialogu. Oba noví radní jsou ovšem spíše exponenty privátní finanční sféry. Prezident nakonec ve věci nominace zjevně ponechal budoucímu guvernérovi Jiřímu Rusnokovi volnější ruku, než se čekalo. Do obsazení bankovní rady zřejmě příliš nepromluvil ani ministr financí Babiš, o jehož neformálním působení v dané věci se rovněž dost mluvilo.

Ani jeden z nových radních však nebude „ne-

příjemným překvapením“ z hlediska finančních trhů. Jde o osoby, které jsou v odborných kruzích považovány za kredibilní profesionály, nejedná se o žádné neřízené střely. I to mohlo při jejich nominaci hrát nezanedbatelnou roli. Trhy jejich jmenování přijmou zcela standardně bez výraznějších reakcí.

Co se týče dalšího vývoje je méně politicky, je asi nejdiskutovanější otázka současného intervenčního

Prezident už v boji proti intervencím asi nevidí potenciál. A jako zkušený harcovník hledá poutavější témata.

režimu, v jehož rámci ČNB již čtvrtým rokem brání české měně v posílení nad úroveň 27 korun za euro. Vzhledem k tomu, že Benda i Nidetzký jsou lidé evidentně vybraní Jiřím Rusnokem, pravděpodobnost dřívějšího opuštění závazku po včerejší klesla. Rusnok je dlouhodobým stoupencem intervenčního režimu, byť se z celkem pochopitelných důvodů na jeho obranu nevyjadřuje tak razantně jako někteří jiní členové bankovní rady, kteří svou funkci

zastávali již v době zahájení režimu v listopadu 2013.

Prezident Zeman, silný odpůrce intervencí, se zjevně vzdal taktiky prosazovat do bankovní rady své lidi za každou cenu. Tím signalizuje, že nebude proti intervencím ani v nadcházející době nijak horlivě vystupovat. Což dále snižuje pravděpodobnost jejího dřívějšího ukončení. Vzhledem k podmínkám ve světové i evropské ekonomice se naopak jeví jako pravděpodobnější její prodloužení až za horizont roku 2017.

Otázkou zůstává, proč se Zeman takto stáhl. Je možné, že Rusnok si dosazení svých lidí vymínil, když prezidentovi kývl na nabídku guvernéřského postu. Nelze také vyloučit, že pozice bankovního radního je z hlediska svého významu pod prezidentovu rozlišovací schopnost: hlava státu se spokojí s tím, že má svého guvernéra, a ostatní ponechává na něm.

Anebo už Zeman v boji proti intervencím prostě nespátuje politický potenciál. Ekonomice se daří a lidem už ČNB zjevně neleží v žaludku tolik jako přede dvěma lety. Zeman, starý politický harcovník, se proto zkrátka pragmaticky přeorientoval na jiná, politicky momentálně výnosnější témata.

Autor je hlavním ekonomem společnosti Roklen

Glosa

Kyselé ovoce

Bílý závěs, hranatý stůl, žádné publikum. Taková byla kulisa rakouské „prezidentské“ debaty mezi pravicovým populistou ze strany Svobodných Norbertem Hoferem a Alexandrem Van der Bellenem, proevropsky orientovaným profesorem ekonomie s podporou Zelených. Ponechme stranou fakt, že už jejich postup do druhého kola dělá tečku za desítkami let politické tradice, podle níž se o státní funkci od těch nejvyšších až po ředitele škol dělili socialisté a lidovci. Podívejme se, co diskuze přinesla. Odpověď zní: nic.

Protože mluvit spolu, navíc bez moderátora, musí dva chtít. To se nestalo. Hofer se rivalovým otázkám vyhýbal, vysmíval se mu nebo útočil. Van der Bellen ztratil po dvaceti minutách nervy a z místnosti jako by odešel. Zbýl ten, kdo druhé kolo už tuto neděli nejspíš vyhraje: kritik EU, odpůrce potratů a třídič běženců na opravdové a zdánlivé. Model přímé volby nese v nervózní a vystrašené Evropě další kyselé ovoce.

Igor Záruba

Kresba: Milan Kounovský

INZERCE

Škoda 100 se chystá na cesty II

Už jen dva měsíce chybí do startu naší expedice po Střední Asii. V předchozím článku jsem vás informoval o tom, proč a čím jedeme. Dneska se podíváme na to, kam jedeme. Naše cesta bude slavnostně odstartována v sobotu 16. července z Masarykova náměstí v Říčanech u Prahy. Tímto vás všechny zvů na slavnostní start. Vyjždíme v 15.00, směr Lednice, tam naposledy přespíme v ČR a druhý den na několik týdnů překročíme její hranice. Budeme pokračovat přes Slovensko do Maďarska, Rumunska a Bulharska. Branou do Asie se nám stane Istanbul v Turecku. Tam dorazíme čtyři dny od startu expedice. Turecko budeme překonávat po silnici E80 a během cesty navštívíme kráter Nemrut Dagı, ve kterém je jezero a vodopády Muradiye selalesi. Ná-

sledně kolem jezera Van dorazíme na iránské hranice. V Íránu navštívíme několik významných historických památek a také zavítáme ke břehu Perského zálivu. To bude zároveň nejjižnější zastávka naší expedice. Následně se otočíme na východ do Turkmenistánu, kde navštívíme národní park Repetek Nature Reserve a město Türkmenabat. Pokračovat budeme po stopách Hedvábné stezky do Uzbekistánu až do nejvýchodnějšího bodu naší expedice, města Samarkand. Následující úsek cesty už nás povede k domovu, přes poušť Kazachstánu do Ruska. V Rusku navštívíme Volgograd a Moskvu. Dál pojedeme do Lotyšska, kde dojedeme až k Severnímu moři. Přes Litvu se dostaneme do Polska a po zhruba 35 dnech dorazíme domů. Během dvou let přípravy na naši cestu už nám pomohlo hodně partnerů a fanoušků. Všem vám tímto moc děku-

jeme. Náš rozpočet na cestu by ještě potřeboval trochu navýšit, peníze použijeme hlavně na nákup lepší techniky k natáčení dokumentu. Pokud se nás rozhodnete podpořit, můžete na našem e-shopu www.skoda100nacestach.cz zakoupit samolepku, rybičku s logem nebo třeba tričko. Zakoupením trička mimo jiné podpoříte i nadaci 1000 statečných, která vybrané prostředky předává na výzkum dětské onkologické léčby. Od 16. května budeme i na www.startovac.cz a máme pro vás nachystané další zajímavé odměny jako DVD s dokumentem z cesty, pro čtenáře i knihu z naší expedice, kalendář s nejhezčími záběry a další. Každý, kdo něco zakoupí v e-shopu nebo nás podpoří na Startovači, pojedě symbolicky s námi formou jména námi vlastnoručně napsaném na autě. Tak neváhejte a pojedte v tom s námi!

Angličtina na rovinu

Darren Crown

Naštvi si svého Francouze

V říjnu roku 1066 přeplul Vilém Dobývateľ kradmo Lamanšský průliv, svedl boj s anglickým králem Haroldem, porazil ho a ovládl zemi. Porážka to byla drtivá a v mnoha ohledech se podobala porážce Čechů v bitvě na Bílé hoře: místní šlechta byla zbavena majetku, rozprášena – a noví šlechtici

po staletí nerozuměli místní mluvě. Z jazyka nájezdníků do sebe angličtina, byvši zredukovaná na řeč, již se mluvilo hlavně na venkově, vstřebala až 45 procent své současné slovní zásoby. Jak si asi dokážete představit, mluvčí angličtiny takovýto zvrat událostí potěšil pramálo. A dokážete si jistě také představit, že začali snovat pomstu. I stalo se, že bylo ukuto veliké spiknutí, zemí křižovali tajní poslové s úkolem rozmýchat rebelii, utvrzující všechny v tom, že každý rodilý mluvčí angličtiny má od Boha právo učinit první poslední, co je v jeho silách, aby motal, prznil a všelijak komolil výslovnost každického francouzského

slůvka, které se do anglického jazyka vetřelo.

No – možná se to neodehrálo zrovna takhle, ale náramně se to poslouchá! Už jen proto, že tím vytáčíme Frantíky! (Francouzi se na oplátku mstí Angličanům a vůbec anglicky mluvícím předstíráním, že jim nerozumějí. Proto jsem s prodáváči v obchodech v Paříži mluvil česky. Já: „Dobrý den! Víím, že mi určitě vůbec nerozumíte. Ale taky víím, že za pár vteřin na mě budete mluvit anglicky.“ Prodáváč v obchodě: „Do you speak English?“ Já: „A little.“)

Cenu vstupenky do anglicky mluvícího klubu jste dílem povinováni uhradit i tím, že také vy se k této

konspiraci přidáte a pomůžete nám zvedat Francouzům mandle. Nebude to pro vás nijak těžké. Koneckonců víím zaručeně, jak se Francouzům ježí vlasy na hlavě, kdykoli zaslechnou původně francouzská slova, která si půjčila vaše čeština. Ale ještě máte velké rezervy.

Vezměte si třeba koncovku -et. Francouzi ze sebe vyrazí jakési nepřívětivé /ej/. My ten zvuk vyslovujeme silněji a také ho poněkud protáhneme. Takže ze slova „ballet“ se pak stává téměř /ba'lej/, ale nezapomeňte vyslovit „a“ stejně, jako když s doširoka otevřenými ústy vyslovujete „a“ ve slovech „cat“ a „fat“. Podobně se s /j/ setkáte na konci slov

„bouquet“, „chevrolet“, „chalet“ (fajnová horská chata) a jiných. Totéž platí o výrazu „buffet“, ale nesmíte zapomenout, že je třeba náležitě zprznit francouzskou výslovnost písmena „u“. Nic, co by se podobalo nafoukanému, skrz semknuté rty ceděnému zvuku, jaký vydává inspektor Clouseau v Růžovém panterovi. Kdepak. Jedná se o stejné „u“ jako ve slovech „but“, „shut“ a „run“.

To je pro dnešek z vaší lekce výslovnosti vše. A teď alou ven a najít nějakého Francouze – to by bylo, aby se neurazil.

Ptejte se a diskutujte s autorem sloupku na crown@sfinvestment.cz

Lidé

CONRAD POLITT
JTI International

Byl jmenován generálním ředitelem. Bude zodpovědný za český i slovenský trh. Na vedoucím postu nahradil Andrewa Reaye, který povede JTI v Irsku. Do České republiky přišel Conrad Politt z německé pobočky. V JTI pracuje od roku 2003. Za tu dobu zastával různé pozice v globální centrále společnosti i na jednotlivých evropských trzích. V letech 2009–2011 byl generálním ředitelem JTI v Maďarsku, po návratu do Německa byl zodpovědný za divizi marketingu a prodeje. Kariéru v tabákovém byznysu začal v roce 1992 ve firmě Reemtsma.

JIŘÍ BÖHM
Ogilvy PR

Ujal se postu account director. Má na starost vedení korporátního týmu, do jehož klientského portfolia patří například pojišťovna AXA, výrobce pneumatik Nexen Tire, logistická společnost DB Schenker, technologická firma 3M nebo výrobce turbín Doosan Škoda Power. Do Ogilvy PR přišel z komunikační agentury Grayling, kde mezi jeho nejvýznamnější klienty patřily Visa Europe, ABB, Zepter nebo Konsorcium MIR.1200. Profesní kariéru začínal jako novinář – nejprve jako ekonomický redaktor Lidových novin, poté jako ekonomický reportér České televize.

univerzitu v Českých Budějovicích obor Angličtina a němčina pro hospodářskou obchodní sféru a poté Mediální a komunikační studia na Karlově univerzitě v Praze.

GABRIELA BECHYNŠKÁ
Mondelez Czech Republic

Nastoupila na pozici corporate & government affairs manager. Jejím úkolem bude řízení externí i interní komunikace a budování vztahů se státní správou na celostátní i regionální úrovni. Bude mít na starosti také spolupráci s agenturami na českém a slovenském trhu. Dosud pracovala jako mluvčí a specialista PR v Grantové agentuře ČR. Předtím působila 14 let v PR agentuře Donath Business & Media.

management, restrukturalizaci a optimalizaci zdravotní péče.

KATEŘINA SLÁNSKÁ
Universal Robots

Stala se marketingovou manažerkou dánského výrobce kolaborativních robotů. V regionálním týmu bude odpovědná za marketingové a PR aktivity ve střední a východní Evropě. Dříve působila na trzích EMEA v plánování, vývoji a realizaci marketingových kampaní a řízení PR aktivit ve firmě Rockwell Automation a společnosti Ericsson.

MARTIN ODVÁRKO
MetLife

Stal se ředitelem interní obchodní sítě. Dosud v MetLife působil na pozici ředitele pro rozvoj interní sítě. Do pojišťovny přešel ze společnosti Eismann ČR, kde pracoval deset let jako managing director. V předchozích letech působil na různých postech mimo jiné ve společnostech McDonald's nebo Eurotel. Vystudoval Fakultu mezinárodních vztahů na Vysoké škole ekonomické v Praze a absolvoval postgraduální studium na Manchester Metropolitan University ve Velké Británii.

HANA FIALKOVÁ
AMI Communications

Ujala se postu managing director. V nové funkci má na starosti řízení a koordinaci PR týmů korporátní a krizové komunikace, zdravotnictví, consumer marketingu, ICT a AMI Digital. Pro tyto týmy zároveň zastřešuje interní a externí komunikaci. V oblasti PR a médií se pohybuje téměř deset let. Do AMI Communications přišla z PR agentury AC&C Public Relations v roce 2012. Začínala na pozici account manager. Po třech letech povýšila na account directora týmu ICT. Vystudovala Jihočeskou

DAN NAVRÁTIL
CompuGroup Medical

Byl jmenován ředitelem divize nemocničních informačních systémů v ČR a na Slovensku. V oblasti zdravotní péče se pohybuje 25 let. Do CGM přišel z Nemocnice Boskovice, kde působil tři roky jako jednatel. Předtím byl jednatelem společnosti Medipol, jež se zaměřuje na poradenství v oblasti strategického řízení zdravotnických zařízení, provádění analýz pro zdravotnický

Nastoupil na post freight forwarding director. V rámci nově vytvořené pozice bude zodpovědný za provozní řízení všech pracovišť v České republice, která zajišťují logistické operace a přepravní toky pro klienty DHL Freight. Ve společnosti DHL pracuje deset let a během této doby zastával řadu významných manažerských pozic. Do nové funkce přišel z postu oblastního ředitele DHL Freight.

JIŘÍ CHLÁDEK
DHL Freight
E15.CZ

Změnilo se něco ve vaší společnosti? Pište nám na idee15@sfinvestment.cz

VE STOPÁCH BONDŮ.
Autorka si vzala na paškál Iana Fleminga. Ten svého agenta 007 pojmenoval po předním americkém ornitologovi. Simonová pak stopuje ptáky, kteří se objevili ve filmech o nejznámějším agentovi.

Taryn Simonová odkryla neviděné

■ Premiéra americké umělkyně v Česku dopadla skvěle. Tuzemským divákům představila své vidění světa v šesti cyklech.

Kateřina Velcová

Galerie Rudolfinum hostí newyorskou umělkyni Taryn Simonovou, která v České republice vystavuje poprvé. Promyšlenost uměleckého konceptu divák jen utvrdí, že Simonová je originální výtvarnicí, jež si výstižně

a jasně razí cestu k tomu nejsyrovějšímu jádru bez předsudků a iluzí.

V rozlehlých sálech galerie je umístěno šest cyklů fotografií a videí z let 2007 až 2014. Výstavu otevírá soubor s názvem Terénní průvodce po ptactvu Západní Indie, ve kterém se Simonová stylizuje do ornitologa Jamese Bonda. Ian Fleming, tvůrce agenta Jamese Bonda, si pro 007 jméno amerického vědce vypůjčil. Autorka studuje všechny filmy s Bondem a klasifikuje ptáky, kteří se náhodou na scéně objevili nebo se přiletli do záběru.

Zaměřuje svoji pozornost na šum v okolí, nutí diváka, aby zaostřil svůj pohled mimo těžiště hlavní scény. Umělkyně vytvořila precizní úvahu o nové přírodě, která se nachází v alternativní realitě s fiktivním špiónem, který si přivlastnil ornitologovo jméno.

Dalším výstižným cyklem je Kontraband, který představuje fotografie zadržovaných či zabavených věcí cestujících na Letišti J. F. Kennedyho v New Yorku. V tomto případě snímky reflektují dva protipóly – luxusní nadbytek vnímaný

jako kabinet kuriozit a nelegální pašování vyvolávající konspirační teorie.

Cyklos Americký index skrytého a neznámého sestavuje inventář toho, co je ukryté za hranicemi Spojených států. Simonová zkoumá pomocí dokumentace vědu, vládu, lékařství, zábavu, přírodu, bezpečnost a náboženství. Tento soubor rešerší je asi nejhlubším projevem celého konceptu výstavy, v němž se poodkryvají utajované, zvrácené, násilné a někdy až ohromující pravdy, jež se na první pohled jeví jako umělecký

záznam fotografií, grafického designu a textu inspirovaný příběhem, jenž se neudál.

Výjimečnost této výstavy je vystižena v nutkavém zaměření na hranici mezi realitou a fikcí, důvěrohodným a neuvěřitelným, viděným a neviděným.

Autorka je spolupracovnicí redakce

Taryn Simon

Galerie Rudolfinum

Kurátor: Michal Nanoru

Výstava trvá do: 10. července

Hodnocení: 90 %

Krásně ušitá pomsta Švadleny

Zuzana Dorogiová

Téměř v shakespearovském koloritu předjímajícím temné vyvrcholení příběhu ženy, která nehodlala podlehnout svým životním útrapám, se odehrává román Rosalie Hamové Švadlena.

Hlavní hrdinkou je Tilly Dunnageová, která si navzdory neutěšenému dětství v australském městečku padesátých let dokázala najít své místo na slunci. Přes všechny úspěchy na poli krejčovského umění, jež získala během pobytu v Evropě, se vrací zpět do Dungataru, aby se postarala

o svou nemocnou matku. Potrhlou Molly ostatní obyvatelé městečka okázale opovrhují. Tilly je tak znovu vystavena zášti a nenávisti a střet s minulostí vyvolává řadu otázek, na něž australská autorka odkrývá postupně překvapivé a tragické odpovědi.

Bravurně napsaná kniha je sice autorčiným prvním románem, dokazuje však, že je Rosalie Hamová nanejvýš zdatnou spisovatelkou divadelních a rozhlasových her. V knize prokazuje brilantní talent pro dramatické dialogy i přiléhavé vykreslení celé škály povah obyvatel maloměsta. Navíc mistrně

zachycuje, jak prostředí formuje a ovlivňuje jednotlivce.

Čtenářky si přijdou na své zejména při popisech jednotlivých modelů šatů podle předních pařížských módních domů, jimiž postupně Tilly obléká závistivě a marnivě maloměstské paničky. Lichotí jejich ne vždy ideálním postavám stříhem a barvou zvolených oděvů. Některé ženy pro krásu, jež vzniká pod jejími šikovnými prsty, začnou na vyvrženou dívku nahlížet shovívavěji. Osud však zasáhne znovu a motiv pomsty nabírá obrátek.

Některé popisované scény jsou až syrově naturalistic-

ké a s blížícím se koncem nechává autorka čtenáře v napětí do poslední chvíle. Scén jako ze středověkého divadla se zhostila natolik skvěle, že podle její knihy byl natočen stejnojmenný film s Kate Winsletovou v hlavní roli, který promítal letošní Febiofest a nedávno vyšel na DVD.

Rosalie Hamová: Švadlena

Nakladatelství:

Mladá fronta, 2016

Překlad: Milan Lžička

Hodnocení: 80 %

Tipy

E15

HBO 17:15

INTERSTELLAR

Mysteriózní sci-fi snímek s Matthewem McConaugheyem v hlavní roli líčí snahu týmu vědců najít nový domov pro lidstvo, jehož život na Zemi je ohrožen. Film režisrovaný Christopherem Nolanem získal Oscara za vizuální efekty.

Foto dne

Foto: Reuters

ARTEFAKTY. Pracovník Izraelského památkového úřadu ukazuje fragmenty soch, jejichž stáří odhadují odborníci na 1600 let. Podařilo se je vyzvednout z vraku obchodní lodi ve starém přístavu národního parku ve městě Caesarea. Sídlo, jehož jméno odkazuje na římského císaře Gaia Julia Caesara, se původně jmenovalo Caesarea Maritima a ve středověku je využívali křižáci. V současnosti je Caesarea jedním z nejnavštěvovanějších turistických míst v Izraeli.

Výročí týdne

Thomas Cook aneb Zájezdem proti opilství

■ Motiv k vynalezení placené organizované výpravy je velmi kuriózní – boj s alkoholem.

Masová turistika v podobě pobytových zájezdů nejlépe u moře je fenomén, který mohl vzniknout až vybudováním dopravní infrastruktury a zlevněním letecké dopravy po druhé světové válce. Vynález organizovaného zájezdu, kdy si účastník prostřednictvím jediné platby předplatí dopravu, ubytování a popřípadě i stravu, je mnohem staršího data.

A motiv k jeho vynalezení se zdá takřka neuvěřitelný. Baptistický kazatel Thomas Cook byl vášnivým odpůrcem alkoholu a svým příznivcům chtěl nabídnout jiný způsob trávení času.

To se mu povedlo dokonale. V ceně za jeden šilink byla zpáteční jízdenka otevřeným vozem třetí třídy z Leicesteru do Loughborough, chléb se šunkou a šálek čaje. Psal se rok 1841. Železniční společnost

mu poskytla malou odměnu za prodané jízdenky. Cook a jeho skupina protialkoholních aktivistů tak vynalezli nový a záhy velmi úspěšný způsob cestování.

Jakožto zapálený abstinents a organizátor pochodů a shromáždění proti alkoholu začal Cook organizovat cesty po okolí i do vzdálenějšího Skotska. První zahraniční zájezd tak byl jen otázkou času. Před 155

lety, 17. května 1861, vyrazili klienti vlakem a lodí do Paříže, přičemž měli zajištěnou dopravu, ubytování i stravu. Tento zájezd se dnes považuje za první turistický zájezd v dnešním smyslu slova.

Vyučený truhlář Thomas Cook našel novou práci. V roce 1866 organizoval zájezd do Ameriky, v roce 1869 do Egypta a v roce 1872 cestu kolem světa trvající 222 dní. Ta jistě nebyla pro každého, ale Cook přišel i s finančně mnohem dostupnější nabídkou.

Značnou oblibu získaly výletní plavby po Nilu v Egyptě a také evropské destinace

ve Švýcarsku nebo Itálii. Cookův byznys se raketově rozrůstal. Již o pár let později měl kanceláře své firmy Thomas Cook & Son doslova po celém světě včetně Austrálie a Nového Zélandu. Ve svém oboru byl skutečným průkopníkem, klientům začal nabízet knižní průvodce, cestovní zavazadla či turistické boty. V Egyptě se cestovní kancelář Thomas Cook vypracovala dokonce v jednoho z nejvýznamnějších zaměstnavatelů. I přes mnohé peripetie a poválečné znárodnění nás značka Thomas Cook může provázet na cestách dodnes. /mec/

Klienti Thomase Cooka vyrazili právě před **155 lety** do Paříže. Byl to první turistický zájezd.